

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžf/2/2016
Identifikačné číslo spisu: 5013200546
Dátum vydania rozhodnutia: 03.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5013200546.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. Ján Chovanec, IČO: 10 871 390, Kollárová 73, Martin, právne zastúpený: Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o., Mariánske námestie 2, Žilina, proti žalovanému: Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, Regulačná rada, Bajkalská 27, Bratislava, právne zastúpený: JUDr. Miloš Kvasňovský, advokát, Dunajská 32, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 13/3308/13/RR zo dňa 15. apríla 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2013-76 zo dňa 5. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline
č. k. 21S/79/2013-76 zo dňa 5. marca 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia (Regulačnej rady) žalovaného číslo 13/3308/13/RR zo dňa 15. apríla 2013, ktorým bolo podľa § 45 ods. 1 prvá veta zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon č. 250/2012 Z.z.“) v spojení s § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov zamietnuté odvolanie a potvrdené rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 1795/2012/E-OZ zo dňa 14.12.2012.

Uvedeným rozhodnutím Úrad pre reguláciu sieťových odvetví schválil pre žalobcu pevnú cenu elektriny pre stanovenie doplatku pre rok 2012 vo výške 119,11 eura/MWh vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení výrobcu elektriny FVZ Ing. Chovanec s celkovým inštalovaným výkonom 42,48 kW.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu žalobných dôvodov dospel k záveru, že ustanovenie § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 309/2009 Z.z.) umožňuje prevádzkovateľovi Stredoslovenská energetika - Distribúcia (ďalej aj „SSE-D“) určiť prevádzkový poriadok, v ktorom určí spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky. Môže teda určiť ako dátum vykonania funkčnej skúšky až dátum schválenia Protokolu SSE-D (ďalej v texte aj „protokolu“). V konaní nebolo sporné, že SSE-D v danom čase nemala prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ale na druhej strane v rámci svojej pôsobnosti určila postupnosť jednotlivých krokov a priebeh skúšobného procesu premietla do formy protokolu o funkčnej skúške, určila koľko bodov bude protokol obsahovať, v akom poradí budú jednotlivé body postupovať a akú záväznosť budú mať. Podľa krajského súdu, v súlade so stanoviskom SSE-D zo dňa 04.02.2013 je funkčná skúška tvorená technickou časťou (v teréne) a administratívnou časťou (záverečná kontrola a podpis), pričom tieto časti sú ukončené až schválením protokolu riaditeľom sekcie. Pokiaľ ide o moment ukončenia funkčnej skúšky, až overením správnosti podkladov protokolu a výstupov v ňom, t.j. administratívnou časťou skúšky, je funkčná skúška zavŕšená. Ak je súčasťou skúšky aj schválenie protokolu, je funkčná skúška vykonaná až týmto schválením, zavŕšeným podpisom riaditeľa SSE-D, čo jednoznačne vyplýva z bodu 13 protokolu, kde je uvedený dátum ukončenia funkčnej skúšky, platnosť protokolu od 10.07.2012 s upozornením, že bez tohto podpisu je protokol neplatný.

Krajský súd námietku žalobcu, že zákonodarca nemal na mysli v ustanovení § 2 ods. 3 písm. e/ a § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z.z. zverenie rozhodovania o dátume uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky vo vzťahu k súkromnému subjektu, spoločnosti SSE-D, a.s., vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože prevádzkovateľovi distribučnej sústavy vyplýva z ustanovenia § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z.z. povinnosť vykonať funkčnú skúšku a vydať doklad o jej úspešnom vykonaní.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, alternatívne o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 221 O.s.p. z dôvodu, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V dôvodoch odvolania citoval ust. § 5 ods. 3, ods. 14 zákona č. 309/2009 Z.z. a § 11 ods. 1 písm. b/ vyhlášky ÚRSO a zdôraznil, že súd nesprávne zistil skutkový stav z protokolu o funkčnej skúške v nadväznosti na výklad § 2 ods. 3 písm. e/ citovaného zákona a následne nesprávne aplikoval ustanovenie § 11a vyhlášky ÚRSO, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike. Nestotožnil sa s názorom krajského súdu a jeho skutkovou a právnou argumentáciou v odôvodnení rozsudku a uviedol, že funkčnú skúšku pokladá za technický úkon skúšky pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy priamo na mieste inštalácie zariadenia výrobcu elektriny. Podľa § 2 ods. 3 písm. e/ zákona č. 309/2009 Z.z. teda nebolo správne posudzovať za dátum úspešne vykonanej funkčnej skúšky pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy dátum administratívneho spracovania výsledkov funkčnej skúšky pracovníkom SSE-D, a.s., schválenie protokolu o funkčnej skúške dňa 10.07.2012, ale dátum technickej realizácie vykonanej funkčnej skúšky, v uvedenom prípade posledného čiastkového úkonu funkčnej skúšky dňa 28.06.2012. Namietal, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví v procese posudzovania návrhu ceny elektriny pre stanovenie doplatku pre rok 2012 nesprávne posúdil predložené doklady v cenovom konaní začatom v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach a nestotožnil sa s tým, že úrad ako čas uvedenia zariadenia do prevádzky určil dátum 10.07.2012, t.j. dátum potvrdenia správnosti a platnosti protokolu o funkčnej skúške. Žiadal, aby bol čas uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky určený podľa protokolu o funkčnej skúške na deň 28.06.2012, pričom v prípade takéhoto určenia by sa cena elektriny pre rok 2012 riadila ustanovením § 11 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 225/2011 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike.

V ďalšej časti odvolania opakovane poukázal na znenie § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z.z. s tým, že zákon rozlišuje vykonanie funkčnej skúšky ako technického úkonu (28.06.2012) a vystavenie dokladu o jej vykonaní ako administratívneho úkonu (10.07.2012). Za rozporuplný pokladá výklad krajského súdu uvedený v rozsudku na str. 8 ods. 4, a má za to, že ide o vyslovenie záveru nad rámec uvedený v zákone, že SSE-D je oprávnená v rámci svojej pôsobnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy určiť spôsob a podmienky funkčnej skúšky na svojom webovom sídle a v protokole.

Ďalej argumentoval, že zákonodarca umožnil upraviť podmienky funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy práve z dôvodu, že tento podlieha schváleniu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, teda orgánu štátnej správy. Vzhľadom k tomu, že časom uvedenia zariadenia výrobcu do prevádzky je dátum, kedy bola úspešne vykonaná funkčná skúška pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy, v danom prípade bola funkčná skúška podľa bodu 12 protokolu vykonaná dňa 28.06.2012, patrí žalobcovi v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ vyhlášky ÚRSO, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike, doplatok vo výške 194,54 €. Pre posúdenie veci je preto rozhodujúci zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie a nie protokol o funkčnej skúške pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy SSE-D zo dňa 10.07.2012. Protokol je len dokladom o úspešnom vykonaní skúšky, pričom skúška bola úspešne vykonaná v dátume podľa bodu 12 protokolu teda dňa 28.06.2012, čomu nasvedčuje aj fakt, že už v tomto čase bolo zariadenie žalobcu pripojené do sústavy SSE-D. Pokiaľ ide o bod 13 protokolu - dátum ukončenia funkčnej skúšky dňa 10.07.2012, toto ustanovenie nemôže byť v rozpore s vyhláškou ustanovujúcou cenovú reguláciu a to ani v prípade, že by podmienky a vykonanie funkčnej skúšky boli zapracované do prevádzkového poriadku, čo v rozhodnom období absentovalo. Prevádzkový poriadok nemôže byť v rozpore so zákonom. Samotný žalovaný v priebehu dokazovania poukazoval na to, že v protokole o funkčnej skúške je určená časová postupnosť krokov a na predposlednom mieste v bode 12 je uvedená kontrola pripojenia, správnosti merania výkonu a toku energie a povolenie pripojiť výrobné zariadenie na sústavu SSE-D vykonanú projektovým manažérom SSE-D. Táto kontrola a povolenie na pripojenie je zo dňa 28.06.2012 a pre posúdenie veci nie je rozhodujúce administratívne schválenie riaditeľom sekcie AM, pretože v konečnom dôsledku ide už len o formálnu záležitosť, teda o vydanie dokladu o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť, nesúhlasil s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a zotrval na závere, že proces zavŕšenia funkčnej skúšky sa skončí momentom podpísania protokolu o funkčnej skúške zodpovednou osobou prevádzkovateľa distribučnej siete len v prípade, ak kontrola technických dokladov, samotné výstupné čiastkové kontroly a doklady predložené žiadateľom sú bezchybné. Z dôvodu jednoznačnosti a zachovania istoty v právnych vzťahoch si žalovaný vyžiadal stanovisko generálneho riaditeľa spoločnosti Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s., v ktorom sa uvádza, že čas kedy bola funkčná skúška technicky, ako aj administratívne ukončená uvádza bod 13 Protokolu o funkčnej skúške pripojenia zariadenia výrobcu elektriny; bod 13 uvedeného protokolu jasne definuje dátum ukončenia funkčnej skúšky; toto stanovisko spoločnosť Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s., nikdy nespochybnila a trvá na ňom od samého začiatku. Žalobca v predmetnej veci nesprávne aplikuje jazykový výklad ustanovenia § 5 ods. 14 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, ktorým výkladom rozlišuje vykonanie funkčnej skúšky ako technického úkonu (v danej veci ide o dátum 28.6.2012) a vystavenie dokladu o jej vykonaní ako administratívneho úkonu (10.7.2012). Opakovane uviedol, že vo svojom rozhodnutí zastáva názor, podľa ktorého jednotlivé etapy funkčnej skúšky odsúhlasuje svojím podpisom na predpísanom tlačive protokolu o funkčnej skúške určená zodpovedná osoba spoločnosti Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s., ktorá v prípade pozitívnych výsledkov osvedčí svojím podpisom platnosť celého procesu funkčnej skúšky. Tento „záverečný podpis“ zodpovednej osoby nie je možné považovať len za formálnu kontrolu vykonania funkčných skúšok, ale za úkon, ktorý vyžaduje oprávnená distribučná spoločnosť a ktorým sa potvrdzuje platnosť a kompletnosť predchádzajúcich úkonov, a bez ktorého by vykonané úkony nenadobudli právne účinky.

Žalovaný sa nestotožnil ani s názorom žalobcu, že jeho postupom boli porušené zásady správneho konania a princípy garantované Ústavou Slovenskej republiky, kde v rámci výkladu zákona správnym orgánom (žalovaným) bola súkromnému subjektu - prevádzkovateľovi distribučnej siete - zverená právomoc rozhodovať o právach (určovať dátum uvedenia zariadenia do prevádzky) a v nadväznosti na to určovať ceny vzhľadom na zmenu právnej úpravy stanovujúcej cenovú reguláciu v oblasti elektroenergetiky. Právny rámec pre vykonávanie funkčných skúšok súkromným subjektom - prevádzkovateľom distribučnej siete - je v zmysle platnej právnej úpravy daný, preto v tejto súvislosti nie je možné hovoriť o porušovaní zásad a princíпов platných v Slovenskej republike.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a rozsudkom sp. zn. 3Sžf/43/2014 zo dňa 28.01.2015 potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/79/2013-76 zo dňa 05.03.2014, keďže sa stotožnil s vyhodnotením právnej povahy prejednávanej veci.

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. k. I. ÚS 373/2015-33 zo dňa 25.11.2015 rozhodol, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a/ a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/43/2014 z 28.01.2015. Predmetný rozsudok Najvyššieho súdu SR zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd SR v bode 27 poukázal na to, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s dopadom nezákonného postupu distribútora siete, ktorý podmienky a spôsob vykonania funkčnej skúšky nestanovil explicitne vo svojom prevádzkovom poriadku v záujme právnej istoty neurčitého počtu prevádzkovateľov zariadení na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov pre účely ich jednotnej aplikácie vo všetkých obdobných prípadoch, ale túto nezákonnosť konvalidoval subjektívnym výkladom, ktorý nemal oporu v jasných ustanoveniach zákona o podpore OZE a vyhlášky o cenovej regulácii. Týmto spôsobom bolo prenesené znášanie rizika nejednotnej aplikácie a výkladu dotknutých zákonných ustanovení ad hoc na výrobcov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov.

Ústavný súd v bode 28 poukázal na skutočnosť, že Najvyšší súd SR sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal so špecifickými námietkami žalobcu, týkajúcimi sa prejednávanej veci. Najvyšší súd SR sa nevysporiadal s námietkou, že neprijatie podmienok a spôsobu vykonania funkčnej skúšky odobril aj Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ktorého rozhodnutie bolo predmetom zákonného prieskumu, ako aj s námietkou, že zariadenie žalobcu na výrobu elektrickej energie bolo fakticky pripojené do distribučnej siete SSE - Distribúcia už od 28.06.2012, kedy bola podľa riadku 12 protokolu o funkčnej skúške úspešne vykonaná jeho funkčná skúška, t.j. už od tej doby bolo toto zariadenie aj fakticky používané a dodávalo elektrickú energiu do distribučnej siete a nie až od 10.07.2012, kedy bol protokol o funkčnej skúške v jeho riadku 13 podpísaný riaditeľom sekcie AM. Najvyšší súd sa taktiež nevysporiadal s tým, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví v súvislosti s iným zariadením na výrobu elektrickej energie rozhodol celkom opačne a pre určenie uvedenia tohto zariadenia do prevádzky priznal na zmenu relevanciu riadku 12 protokolu o funkčnej skúške a nie jeho riadku 13, a to práve v dôsledku absencie jednotných pravidiel na vykonanie funkčnej skúšky. Najvyšší súd sa taktiež nevysporiadal s tým, či bol dodržaný zákon pokiaľ ide o dodržanie lehoty 10 dní na podpis (vydanie) protokolu po úspešnom vykonaní funkčnej skúšky. Práve táto skutočnosť má pri závere o právnej relevancii tohto dátumu podpisu na určenie ceny elektrickej energie význam vtedy, ak by uplynutie uvedenej lehoty pripadlo na obdobie jún - júl, keď podľa vyhlášky o cenovej regulácii dochádza k zmene ceny za vyrobenú a dodanú elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov.

Vzhľadom na uvedený právny názor ústavného súdu, najvyšší súd konštatuje, že je potrebné zrušiť

rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, že sa krajský súd vysporiada s námietkami, na ktoré poukázal Ústavný súd SR vo svojom náleze. Je potrebné posúdiť aký vplyv mala absencia prevádzkového poriadku na posúdenie podmienok a spôsobu vykonania funkčnej skúšky, tiež rozdielne posudzovanie relevantnosti riadku 12 a 13 protokolu o funkčnej skúške a najmä skutočnosti, že zariadenie na výrobu elektrickej energie sa fakticky používalo a dodávalo elektrickú energiu do distribučnej siete už od 28.06.2012. Po vyhodnotení uvedených námietok, na ktoré poukázal Ústavný súd SR vo svojom náleze súd prvého stupňa rozhodne o ďalšom postupe vo veci.

Súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.